

יבמות כב. (המשנה) עד כג. (המשנה)

ביאורי מושגים

כל מקום שהתורה נתנה עונש (למשל מי שמחלל שבת דינו מיתה) אין מענישים אותו אלא אם כן נאמרה לו גם אזהרה, שהבהירה שהפעולה שעליה מענישים אסורה (למשל אסור לחלל שבת).
 לגבי האזהרה נאמר הכלל ש'אין עונשים מן הדין'. אם לא נאמרה האזהרה במפורש - גם אם ניתן ללמוד אותה בק"ו אין מענישים עליה (אם כי למרות שאין מענישים הפעולה ודאי אסורה מהתורה).

משנה

ממזר:

נחשב אח (לעניין ייבום, היטמאות במתו, וירושה)
 נחשב בן (לעניין ייבום, היטמאות, ירושה ואיסור הכאה וקללת אביו)

בנם של יהודי וגוייה או יהודי ושפחה

לא נחשב אח (כיוון שאינו נחשב יהודי)
 לא נחשב בן (כיוון שאינו נחשב יהודי)

מניין שממזר נחשב בן (ופוטר מייבום):

'זבן אין לו' - חפש אם אין לו בן.

מניין שממזר נחשב אח (ומחייב בפרשת ייבום):

אם הוא נחשב בן לעניין פטור- הוא נחשב אח לעניין חיוב.

מניין שבן של יהודי ושפחה - לא נחשב יהודי

כולם: 'האישה וילדיה - תהיה לאבן' - הילדים הולכים לפי האישה. (הפסוק מדבר על שפחה כנענית שהולידה ילדים לעבד עברי)

מניין שבן של יהודי וגוייה - לא נחשב יהודי

ריב"י: **'בת אשת אביך'** - אחותך שאימה לא נחשבת אשת אביך (כיוון שהיא גוייה) - אינה נחשבת אחותך
ר"ש (שדורש טעמא דקרא): **'כי יסור את בנה מאחרי'** - בן שנולד ולגוי קרוי יהודי (בגד), בן שנולד מגוייה ומבגד לא נקרא יהודי.

צריך פסוקים נפרדים לשפחה וגוייה כיוון ששפחה חמורה בכך ששייכת במצוות וגוייה חמורה בכך שיש לה ייחוס אבות

על מה עובר אדם שבא על אישה שהיא גם אחותו וגם בתה של אשת אביו:

חכמים(ר"ש): **שני** איסורים (גם אחותו וגם בת אשת אביו)

ריב"י: איסור אחד (משום אחותו)

אם היא אחותו אבל אימה לא נשואה לאביו:
 כולם מודים שחייב רק כרת אחד,
 אם איננה אחותו אפילו אם אימה נשואה לאביו:
 היא מותרת

טעמם של חכמים (שמחייבים פעמיים)

'בת אביך' - מכאן שאחותו אסורה,

'בת אשת אביו' - מכאן שבת אשת אביו אסורה באיסור נוסף

תגובת ריב"י:

מ'בת אשת אביך' לומדים שבתו של גוייה ויהודי - נחשבת גוייה ואינה נחשבת בתו של היהודי

טעמו של ריב"י (שלא מחייבים פעמיים)

'אחיותה' - מכאן שהיא אסורה רק משום אחותו.

תגובת חכמים:

מ'אחותך' לומדים שמי שהיא אחות גם מהאב וגם מהאם אסורה (לא לומדים ק"ו מאחות שהיא רק מהאב - שאין מזהירים מן הדין) מ'היא' לומדים לימוד לכל התורה ש'אין מזהירים מן הדין' (עיין ביאור מושגים)

תגובת ריב"י:

מכך שהמילים 'אחותך היא' נאמרו סמוך ל'בת אשת אביך' (ולא סמוך ל'בת אימך') לומדים את שני הדברים.